

Homöopatien och medicinska fakulteten.

Holst, Harry

46 A b Br.

National Library
of Sweden

Såsom bidrag till diskussionen om homöopati och allopati, lämna vi plats för nedanstående:

Med.
Allm.
Fapuel
Porj

Homöopatien och medicinska fakulteten.

af **dr Harry Holst.**

Aftonbladet 8/9 1912.

I.

En av professor Thunberg uppsatt och i "Hygienisk Revy" införd artikel om den medicinska fakulteten och homöopatien *) har blivit intagen i dagspressen, och tillåter jag mig, på grund av de i densamma gjorda anfallen mot homöopatien såväl som på grund av det sätt, varpå artikelns författare försöka sammanställa denna av alla civiliserade länder erkända läkemetod med för ämnet alldeles främmande saker, sådana som mormonism och forntida stjärntydarekonst, att komma med ett genmäle.

En homöopat kunde med lika rätt använda som ett argument gent emot det otroliga i att det allopatiska läkesystemet omfattas av en hel del folk och utövas av en hel skara läkare, att det finns folk, som tro på fetischer. Icke heller utgör det faktum, att de, som tro på detta som kameleonten alltid växlande terapeutiska system befinna sig i pluraliteten, något bevis för "dess inneboende sanning". Sådan bevisföring är endast tänkbar där, varest partianda förorsakar åsidosättande av logikens enklaste regler och omöjliggör allt filosofiskt tänkande.

"Homöopatien är som vetenskaplig lära död", säger professor Thunberg med mycken patos, men detta är icke något nytt för homöopaterna att höra. De hava alltjämt hört detta tal, från Hahnemans dagar till den dag som är, och lika väl äro de vid full vigör. Något bevis på att homöopatien är död har icke framkommit, utan är dödsrunan ett blott och bart påstående, som på intet sätt ändrat fakta. Det går nog med homöopatien som med de många av allopaterna dödsdömda patienterna, den vill icke, lika litet som dessa, tack vare dess underbara medicin och vetenskapliga terapeutiska lag, uppgiva andan, utan föredrar, ledsamt nog, att leva. Jag vågar säga, att den dag man med fullt allvar kan säga, att homöopatien är död, är så långt fjärran, att inga av dess nu levande vedersägare komma att få nöjet kondolera sörjande släkt och vänner. Men allopaterna säga, att den är död, och

så måste det väl vara så, eller hur kunna dessa stora vetenskapliga och sanningskära andar säga så? Man kan ju här, som så ofta är fallet, tänka sig, att "önskan är fader till tanken", och att detta ingalunda psykologiskt okända faktum är orsak till påståendet, på samma gång som dess förklaring. Prof. Thunberg säger, att "Homöopatiens lära strider mot all erfarenhet". Hur vet prof. Thunberg det? Den strider kanhända mot hans erfarenhet, men icke gör väl prof. Thunberg anspråk på att sitta inne med all erfarenhet. Nog är han, efter vad som framgår av hans artikel, mycket lärd, men så förfärligt lärd, att han i sin frenologiska knut innehar all erfarenhet? Nej stopp, det går för långt!

När nu professor Thunberg påstår, att homöopatien strider emot erfarenheten, och

*) Svenska Homöopatsamfundet hade inlämnat en anhållan om undervisning i homöopati vid våra medicinska högskolor. Över denna anhållan avgav medicinska fakulteten vid Uppsala universitet följande yttrande:

"Fakulteten, som endast anser sig böra avgiva yttrande om den föreslagna utredning angående lämpligheten av, att vid våra medicinska högskolor åtminstone valfri undervisning meddelas även i s. k. homöopatisk läkemetod, enär homöopatiens behandlingsmetoder över huvud utgår från vissa uppfattningssätt, vilka möjligen skulle kunna beteckas som ursäktliga för den tidpunkt (för mer än 100 år sedan), då de först framställdes, men vilka sedan kvarstått i hufvudsak oförändrade, utan att taga någon hänsyn till den på alla områden genomgripande och omskapande utveckling, som vårt medicinska vetande sedan den tiden undergått. Homöopatiens åskådningsätt befinna sig sålunda nu i den bjärtaste och bestämdaste strid ej mindre med grunderna för våra nuvarande kunskaper om människokroppens funktioner under friskt tillstånd och under sjukdom än även med fysikens och kemiens första vetenskapliga grundsatser.

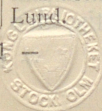
Det torde vid sådant förhållande knappast behöva framhållas, hurusom det vore våra medicinska högskolor föga värdigt och knappast skulle lända deras undervisning till heder, därest valfri undervisning skulle meddelas i den s. k. homöopatiska läkemetoden.

På grund härav får fakulteten hemställa, att framställningen lämnas utan avseende.

På medicinska fakultetens vagnar:

Allvar Gullstrand.

I detta yttrande instämde medicinska fakulteten i

då det icke kan vara emot all erfarenhet, så vore det intressant att få veta, vilka erfarenheter den strider emot. Professor Thunberg måste, eller om icke han gör det, måste mina läsare och jag försöka precisera, vilka erfarenheter som åsyftas såsom stående i strid med homöopatens läror.

Homöopatien är ett terapeutiskt system, dvs. systematiserat tänkande, som till sin uppgift har botandet av sjukdomar. Detsamma är allopatien, eller som dess utöware roa sig med att säga, läkevetenskapen. Båda två hava, — och hava de det icke, motsäga benämningarna sig själva, — till uppgift samma ändamål, men använda olika metoder. Att därför det ena systemets metod är i strid med det andra systemets, är ju självklart, och att därför erfarenhet står mot erfarenhet, följer ju givet. Vilken är då denna erfarenhet, som är den norm, varefter de två systemens större eller mindre vetenskaplighet skall prövas?

Då ändamålet med ett terapeutiskt system är hälsans återställande, så följer, att den enda erfarenhet, som här kan vara tal om, är erfarenheten om vilka resultat de respektive terapeutiska systemen uppnå vid behandlingen av de sjuka, eller, med andra ord, den kliniska erfarenheten. Detta är den enda erfarenhet, som har värde. All annan ligger utanför saken och intet därmed att göra. Jag måste därför antaga, att om homöopatien strider emot erfarenheten, det måste vara den kliniska erfarenheten, som avses.

Då nu prof. Thunberg och övriga hrr allopatier endast hava sina egna erfarenheter att tillgå, men äro ovetande om homöopaternas erfarenheter, så följer, att det är emot dessa allopaternas erfarenheter, som homöopatien står i strid. Ja, det är sannt, den gör det verkligen, men vill jag säga: så mycket sämre för allopaternas erfarenhet och system. Och skall jag försöka ytterligare bevisa detta på följande sätt:

Hundratals gånger hava av det "vetenskapliga allopatiska systemets" utöware dödsdömda och såsom obotliga sjuka karaktäriserade patienter återfått liv och hälsa medelst det "mot vetenskap och erfarenhet stridande" homöopatiska systemet.

I sådana fall är ju homöopaternas erfarenhet i strid mot allopaternas, men i harmoni med terapiens uppgift, hälsans återställande, och måste därför på något sätt vara mera vetenskaplig än den senare. Erfarenhet står mot erfarenhet, men den ena är negativ, den

andra positiv. Den ena resulterade i att intet kunna göra av det som var dess uppgift den andra återgav hälsan åt den sjuke. Att därför påstå, att homöopatien strider mot erfarenheten är att säga, att den strider mot ovetenheten och mot en underlägsen terapeutisk skolas begränsade och bristfälliga kliniska erfarenheter, och emot denna sorts erfarenhet är homöopatien fullt nöjd med att befinna sig i strid. Dess stridande mot det sunda människoförnuftet lämnar jag därhän, och i det jag läser mellan raderna, tröstar jag mig med att här använts en pseudonym för allopatförnuft.

Medicinska fakulteterna säga, att homöopatien är stridande emot vetenskapen och emot fysikens och kemiens första vetenskapliga grundsatser. Detta är ju hemskt, men jag tröstar mig åter med att det nog icke är så farligt, det är troligen emot fakultetens uppfattning av vad som bör vara och är vetenskapliga grundsatser, och detta är ju något annat, ty om än fakulteten starkt önskar att bli ansedd såsom ofelbar, så kan det ju tänkas, att den icke är så ändå. Dessutom kan ju tänkas, att de medicinska fakulteterna icke hava satt sig in i det homöopatiska terapeutiska systemet, och genom att således döma ett system de icke känna, medelst en norm hämtad från vetenskapliga grundsatser som de möjligen missuppfatta, göra de sig skyldiga till dubbla misstag. Men då de nu gå homöopatien så skarpt in på livet, så måste de väl anse sitt system som det enda rätta och vetenskapligt sanna. Göra de detta? Ja, inför allmänheten göra de det. Sinsemellan? Nej! Sinsemellan är deras terapeutiska vetenskap konst, bristfälligt, ofullbordad och felande. Med andra ord, den är icke en vetenskap. Om den så vore, skulle icke inom samma skola finnas så mycken oöverensstämmelse, så mycken variation och så stora misstag. Men saken är den, att när allopaterna tala om vetenskap, så taga de alla de så kallade hjälpvetenskaperna med i famnen och glömma omnämna, att alla dessa icke äro terapi och endast dana en basis, varpå deras terapi är byggd. Då nu det homöopatiska systemet, liksom det allopatiska begagnar sig av dessa hjälpvetenskaper (anatomi, fysiologi, histologi, bakteriologi, patologi etc.) så följer, att det är meningslöst, att angripa homöopatien såsom ovetenskaplig, då med vetenskap menas just vad de båda hava gemensamt.

Här är allopaten tvetungad: han låter allmänheten förstå, att han med vetenskap me-

nar terapi och att homöopaternas terapi är ovetenskaplig, under det att han vet med sig själv, att han icke har en vetenskaplig terapi, liksom han antager att homöopaten ej heller har det. Om jag blandar vissa kemikalier i givna proportioner, vet jag på *förhand* vad som kommer att inträffa. Denna kunskap, att kunna veta vad som under givna betingelser komma att inträffa, är vetenskap. Kan det allopatiska, terapeutiska systemet dömt efter denna definition sägas vara en vetenskap? Absolut icke! Givet: den sjukas symptom å ena sidan och allopatens på hans terapi baserade läkemedel å den andra. Vet allopaten då vad som sker, när hans läkemedel införs i den sjukas kropp. Varpå bildar han sin prognos om sjukdomsförloppet? Icke på kunskap om läkemedlens hälsogivande verkan, ty den känner han icke, men på kunskapen om sjukdomens förlopp vid sidan av terapeutiska agenter. Alltså icke på sin terapi utan på sin patologi. Hans vetenskap är därför baserad på de förut specificerade hjälpvetenskaperna, men med uteslutande av terapien.

Hans utbasunerade läkevetenskap eller terapi är därför endast en konst, en läkekonst i varje fall i stora delar avhängig av dessa hjälpvetenskaper och såsom konst stadd i ständig omväxling, beroende på individuella åskådningar. Denna konst har sedan Hippokrates dagar alltid varit i framåtskridande, och dess sista ståndpunkt har alltid varit det mest, nej, det enda "vetenskapliga och sanna", tills den blivit avlöst av den följande, fullständigt som moderna med avseende på klädedräkt omväxla, så att det senaste modet alltid är det bästa. Homöopaten följer icke med de framsteg, som av detta system göras. Nej, den gör det icke. Den är för längesedan trött av att se på denna meningslösa marsch på stället med då och då förändrad front, och den använder sin tid bättre, nämligen med att bota de sjuka. Det enda, som ständigt är sig lika hos detta allopatiska system, är dess ständiga omväxlande, som dess utövare behaga kalla utveckling. I dag är det serumterapi, i morgon något annat, varav följer, att allopatiska terapier, 10 år gamla, icke äro värda det papper de äro tryckta på vad praktisk användning angår. Jag har för resten aldrig hört, att vetenskapen och dess utövning vore ett monopol. Att den allopatiska läkekonsten har måst taga sin tillflykt härtill, bevisar, att den icke är en ve-

tenskap, nej, icke en konst en gång, men liksom apotekarens ett yrke, som helt naturligt önskar stå utom konkurens.

II.

Om nu en opartisk tänkare skulle döma ett terapeutiskt system, så skulle han icke låta sig missledas av systemets anhängares anspråk på vetenskaplighet eller finna sig i att bli presenterad för de sidoordnade vetenskaper, som förut omnämnts, utan hölle sig till saken och både att få framlagda terapeutiska *fakta*, och icke tal om annat.

Han skulle säga, att ett terapeutiskt systems värde prövas vid sjuksängen och ej annorstädes. Äro då det allopatiska systemets kliniska resultat så överlägsna homöoptiens, att det senare kan fränkännas terapeutiskt värde? Göra allopatiens anhängare inga misstag i diagnos, prognos och behandling, eftersom de vågat klassificera ett annat terapeutiskt systems anhängare som kvacksalvare och systemet som vidskepelse och humbug?

Kan allopaten bota lunginflammation, ros, reumatism, gallstenskolik eller överhuvud någon annan sjukdom snabbare än sina homöopatiska motståndare? Statistiken, visar, att han icke allenast icke kan detta, men kan vad sämre är. Hans resultat äro icke så goda vad ett snabbt, ofarligt övervinnande av sjukdomen beträffar som homöopatens. Låt mig få giva ett konkret exempel.

En person har i årtal lidit av svår värk i huvudet av borrhande och sprängande karaktär, börjande i bakhuvudet och under dagens lopp tilltagande intensitet och spridande sig framåt, tills den under eftermiddagen har nått sin kulmen. Patienten har då kvälningar och kräkningar. Huvudet är brännhett och blodfyllt. Den sjuke är urståndssatt att göra något. Trots en under årtal fortsatt behandling enligt allopatisk metod, varunder olika gifter använts, sådana som asperin, phenacetin, acetylsalicyl, brom, coffein osv., osv., har endast tillfällig lindring uppnåtts, och med åren har patienten så försämrats, att huvudvärken, som i början inställde sig endast en gång i månaden, nu uppträder varje vecka i ännu intensivare form. Homöopaten, som icke har någon "vetenskaplig" terapi enligt de allopatiska *esculapii*, vet, att läkemedlet "*Sanguinaria Canadensis*" frambringa, om det i upprepade doser gives till en frisk person, liknande verkningar, som de nu beskrivna. Den genom hundrade år av tusentals *veten-*

skapligt utbildade homöopater accumulatorade *erfarenheten* har lärt dem, att ett läkemedels terapeutiska (botande) egenskaper beror av dess symptomatologiska (symtomalstrande) egenskaper och att, om ett medel, vars symtombild motsvarar patientens sjukdomsbild gives den sjuke, följa snart förbättring och bot. I överensstämmelse med och icke i motsats till all erfarenhet handlar homöopaten därför, när han i detta fall giver den sjuke Sanguinaria Canadensis i homöopatisk dos. Och resultatet, ett snabbt och angenämt övervinnande av sjukdomen, utan skadliga medicinska biverkningar, bevisar, att homöopaten var den större konstnären, om terapi är en konst, eller den mest vetenskaplige terapeuten, om terapi är en vetenskap.

Utav dessa två metoder, vilken är bäst? Även om endast med behandlingen vore avsett ett palliativt resultat, vore väl den behandlig, som, utan att använda för kroppen skadliga mediciner med hälsovådliga biverkningar, åstadkommer det snabbaste resultatet, ofarligast, och då dess verkan varar längst, i detta fall av det största terapeutiska värdet.

På vilket sätt strider nu denna behandling mot erfarenheten? Svaret är ju här självklart: den strider emot den allopatiskt kliniska erfarenheten, som, då den vet sig icke kunna bota sjukdomen, inskränker sig till att försöka lindra smärtsymptomen, dock här med ytterst ringa resultat men den strider icke mot den erfarenhet, som i homöopaten kunniga läkare hava under snart hundra år vunnit och systematiserat.

I detta fall är ju allopatiens utöwares ovetenhet och obekantskap med det indicerade läkemedlet orsaken till såväl hans användande av ett farligt och otillfredsställande medel som till hans motstånd mot homöopaten såsom system. På vilket sätt står denna behandling i strid mot "vetenskapens grundsatser"? Det, att metoden motsvarar de förväntningar man ställt på densamma, kan väl icke tagas som bevis emot dess vetenskaplighet, men borde tvärtom vara bevis för densamma.

Vilken "fysikens och kemiens första vetenskapliga grundsatser" strider homöopaten emot? Det är här tal om "läkekonsten" och den, som därvid är den, som därvid är den bästa konstnären och som uppnår de bästa resultaten, kan väl, i all rimlighets namn, icke stå i större eller "bjärtare" strid mot vetenskapliga grundsatser än den, som är den sämre konstnären.

Materiens oförstörbarhet och energiens oföränderlighet (The conservation of energy and indestructibility of matter) äro väl vetenskapliga grundsatser, men långt ifrån att stå i strid mot dessa är ju homöopaten tvärtom fotad just på dessa grundsatser. Potenseringen av läkemedlen bevisar materiens såväl som kraftens bestånd, och det är just på grund av denna potensering, som homöopaten förlöjligas; dvs. den förlöjligas just därför, att den är i harmoni med, grundar sig på och bevisar i praktiken dessa "fysikens och kemiens första vetenskapliga grundsatser". Det säges, att "homöopaten icke har tagit någon hänsyn till den på alla områden genomgripande och omskapande utveckling som 'vårt' medicinska vetande undergått".

Det motsatta är fallet. Det är allopatien, som kommer efter, ty jag antar, att den "omskapande utvecklingen" refererar till serumterapien, och denna var av Hanemann och hans närmaste disciplar använd, dock icke på måfå, som hos våra allopatiska plagiarister, utan med skarpa och bestämda indikationer. Jag vill här omtala, att *homöopaterna många år före Koch hava använt tuberkulin, åratat före Behring diphtherinum och att vi hava använt och använda, för såvitt de äro indicerade, Syphilinum, Medorrhinum, Psorinum etc., etc., mediciner, som alla äro potenserade sjukdomsgifter.*

Att homöopaterna, som hava en terapeutisk metod oändligt överlägsen den allopatiska, skulle spilla sin tid på att studera den senares naturvidriga (vaccinationen), omoraliska (då vivisektion baserade), hälsovådliga (giftiga) och alltid fram och tillbaka experimenterande terapi, vore otänkbart. Likaså gott kunde den moderne astronomen spilla sin tid på gammal "stjärntydarekonst". — *Att den homöopatiska metoden står på samma ståndpunkt som för 100 år sedan, är icke något bevis på dess ovetenskaplighet. Det gör väl gravitationsteorien också.*

Då man icke har någon lag att basera sin terapeutiska metod på, så måste den ständigt vara empirisk och alltid växlande. Men om man, som homöopaterna, hava en lag, den nämligen — och detta är icke någon teori, utan ett observerat faktum —, att ett medel, som hos en frisk person framkallar vissa symtom, skall om det gives en sjuk med liknande symtom, bota den sjuke, så står man ju på fast mark vad metoden angår. Hur detta kan ske, hör till spekulationernas värld och bildar en arbetshypotes,

men denna hypotes om "huru" får icke förväxlas med erfarenheten om, att så är förhållandet. Erfarenheten grundar sig på fakta, och dessa tala till homöopatens fördel och allopatiens nackdel. *Ovetenhet om dessa fakta förlänar åt ingen rättigheten att döma och förlöjligen homöopatien, utan återfaller på deras omdömesförmåga och hederskänsla, som så handla.*

Att de medicinska fakulteterna handla som de göra i Uppsala och Lund, bör icke förvåna. Ty dessa fakulteter bestå av allopat, som äro allopaten en för alla och alla för en, men förvisso uppnå dessa intet med glåpord och omutiverade påståenden om homöopaternas vidskepelse, ovetenskaplighet och ovetenhet.

Till slut ett par ord från kända personer. von Humboldt har sagt: "En inbilsk skepticism, som förkastar alla fakta utan att undersöka dem, är i vissa avseenden tadelvärdare än en tanklös lättrogenhet". Dr Wennerberg säger i sin uppsats i Svenska allmänna Läkartidningen, att man icke bör fixera en auktoritets *tillfälliga*, för dagen moderna *åsikt* till en *dogm*, ty åsikten kan snart bli omodern och ovetenskaplig. — Dr Wennerberg är likvisst icke homöopat.

En replik.

Aftonbladet 15/9.

I en artikel i förra söndagens nummer har herr Harry Holst försökt lämna några bevis för att den s. k. homöopatien ej står i strid med naturvetenskaperna. Därvidlag anför han bl. a.: *Att den homöopatiska metoden står på samma ståndpunkt som för 100 år sedan är icke något bevis på dess ovetenskaplighet. Det gör väl gravitations-teorin också.* — Det vittnar icke gott om naturvetenskaplig bildning, att komma med en sådan förmodan, när varje gymnasist nu för tiden kan skriva en kria om jämförelsen mellan de gamla naiva fjärrkrafts-föreställningarna och de moderna atomistiska och elektron-teorierna och deras förhållande till krafter såsom tyngd-(gravitations)-lagen.

Vidare anför herr Holst: 1:o *att homöopaterna många år före Koch använt tuberkulin* och i stycket efter 2:o *Att homöopaterna skulle spilla sin tid på att studera naturvidriga (vaccinationen) terapi, vore otänkbart.*

Detta är ju litet egendomligt, när man betänker, att användandet av tuberkulin är en av våra viktigaste vaccinationer.

J. Tillgren, med. lic.

Ett svar till dr Tillgren.

Aftonbladet 13/10 1912.

Som svar på medicine licentiat Tillgrens angrepp på en punkt i min uppsats "Medicinska fakulteten och homöopatien" ber jag att få anföra följande:

Dr Tillgren säger att då homöopatien har använt tuberkulin långt före Koch och då vi oppinera oss mot vaccinationen såsom en naturvidrig procedur, men använda tuberkulin som vaccin, så göra vi oss skyldiga till just det naturvidriga förfaringsätt vi fördöma. Logiken är korrekt, men då premisserna äro felaktiga, bliva konklusionerna det naturligtvis också. Saken är den, att vi visserligen använda tuberkulin, men vi använda det såsom potenserad medicin och icke såsom vaccin. Våra plagiarister i det allopatiska lägret begagna sig av våra medel, men tillämpa på dem sina egna metoder. De använda således de homöopatiska eller isopatiska medlen på allopatiskt sätt. Resultatet blir därefter. Orsaken till dr Tillgrens utfall mot mig är att söka i hans ovetenhet om homöopati i allmänhet och om homöopatisk tuberkulin i synnerhet.

Beträffande prof. Thunbergs meddelande till allmänheten om Hering Medicinal College och om mig själv jämte mina kolleger, dr Grouleff, dr Axell och dr Ossier, ber jag att få framställa följande:

Med avseende på prof. Thunbergs kategoriskt avgivna uppfordran till oss att för hans inkvisitoriska blickar framlägga bevis på när och var vi avlagt våra doktorsexamina och förvärvat oss statsrättigheter att i Amerika idka läkarepraktik vill jag blott svara, att jag såväl som mina kolleger bestrida, att prof. Thunberg, som behandlat oss och homöopatien på ett så föraktligt sätt, har någon som helst rättighet att så diktatoriskt fordra att se våra legitimationspapper. Och vartill skulle det tjäna att framlägga dem? En av oss, dr Greuleff, har i Göteborgs Handels- och Sjöfarts-Tidning av den 6 april 1912, n:r 80, infört en edligt bevittnad avskrift av såväl sitt doktorsdiplom som sitt "statsexamensintyg, som berättigar till utövande av läkarepraktik i staten Illinois". Men i trots av dessa av amerikanska konsulin i Göteborg översatta och med sigill försedda intyg fortsätter prof. Thunberg att titulera honom "herr", sålunda likställande honom med praktiserande skomakare och skraddare. Prof. Thunberg demonstrerar tydligen sin ovilja att låta honom vederfaras

rättvisa genom att icke använda den titel, som han lika väl som prof. Thunberg har rättighet att bära. Att prof. Thunberg skulle vara ovetande om detta dr Grouleffs framläggande av sina examenspapper torde i betraktande av det spioneri, som av honom utövas gent emot homöopaterna, vara en omöjlighet. Hans uppträdande måste därför, som sagt, ha sin förklaring i det förakt han, besjälad av sin antipati, tillåtit sig att känna mot homöopatien och dess kvalificerade utövarer. Av dessa här angivna skäl skola vi för framtiden besvara alla av prof. Thunberg gjorda *personliga* angrepp med den tystnad de förtjäna. I saklig diskussion, förd i en filosofisk anda, ingå vi däremot gärna.

Med avseende på prof. Thunbergs diskvalificerande av Hering College i Chicago och Hahnemann Medicinal College i Kansas City vill jag endast säga, att de länder professorsn till föga heder att han, trots vår upplysning om oriktigheten av hans påstående, dock vidhåller detsamma, utan att först ha tagit närmare kännedom om saken. Prof. Thunberg säger att vår "upplysning" säkert är hämtad ur en mycket grumlig källa och insinuerar att vi i och för vårt bestridande av prof. Thunbergs oriktiga uppgifter angående Hering College's diskvalifikation föra allmänheten *bakom ljuset*. Vi vilja härtill säga att vår upplysning är hämtad ur bättre källa än den grumliga *allopatismonopolistiska*, all fri forskning bekämpande journal, varifrån prof. Thunberg med så stor hänförelse har hämtat sin. Att tro att detta allopat-organ skulle, även om dess redaktör hade klart för sig att han infört en med avseende på ett homöopatiskt college skadlig och osann nyhet, rätta denna, röjer en överraskande naivitet hos prof. Thunberg. Det kabeltelegram vi erhöilo från Chicago lydde: "Hering College in good standing with State Board. Beckwith". State Board är en myndighet, vilken, såsom dr Helleday påpekar i n:r 205 av "Östersundsposten", har den dubbla funktionen att utgöra statens hälsovårdsstyrelse och att utöva inspektoratet över de medicinska skolorna.

Prof. Thunberg säger att det finnes humbug inom läkekonsten i Amerika. Ja, det är sant, den finnes där, men den finnes i Sverige också vilket bevisas av de i svenska tidningar allt som oftast förekommande artiklarna om "Slarv å lasarett". "Hänsynslös behandling av patienter" etc. Om en amerikansk legitimerad läkare, homöopat eller allopat, låte komma sig till last vad

svenska tidningar förtälja om enskilda läkare, skulle han förlora sina rättigheter och i många fall få umgälla sitt brottsliga slarv inom fängelsets murar. I Sverige har läkaren ansvarsfrihet och hans domare tillhöra hans eget stånd (borde sålunda vara jäviga), men i "humbugslandet" Amerika står läkaren till ansvar för "malpractice" (felaktig behandling) och dömes av lekmän.

Prof. Thunberg säger sig stå till ansvar endast för vad som står infört i Hygienisk Revy, men i så fall står han även till ansvar för ett annat med sanningen icke överensstämmande påstående, nämligen att dr Axell under en enda dag tog in 1,500 kr. under sin vistelse i Ström. Detta är bevisligen osant (se uppgifterna i "Östersundsposten" av den 4 september), men då det gäller att nedsätta homöopaterna i allmänhetens ögon, få även sådana osanningar sin användning. Sitt rättfärdigande hämtar man ur den bekanta formeln "ändamålen helgar medlen".

Insändare i pressen klaga ofta över de "upprörande" sjukdomshistorier, i vilka homöopater skulle ha spelat en sorglig roll. Glömmer man icke 1) att vårt land översvämmas av kvacksalvare, stationskarlar och skomakare, som utan studier av den läkekunst de utöva, tro sig kunna praktisera som läkare — för dessa felgrepp kan ju ej homöopatien som vetenskap stå till ansvar —, vidare 2) att våra allopatiska vedersägare också hava ett stort syndaregister, fullt ut lika stort som vårt, samt 3) att det finns obotliga sjukdomar, som varken allopat, kirurg eller homöopat kan bota. Att framställa homöopatien såsom skyldig, medelst felaktig behandling eller ingen behandling, till patienternas död är att glömma, att patienter dö lika fort (jag skulle vilja säga ännu fortare) under allopatiske behandling.

För övrigt skulle vi från vår praktik kunna framlägga bevis på många av allopater felaktigt behandlade fall, och fortsätta anfallen mot oss i samma anda som hittills, kanske vi tvingas att i ett särskildt organ göra detta.

Påståendet, att en patient, som dött under allopatiske behandling, ej gått att rädda, under det att en patient, som dött under homöopatisk behandling, alldeles givet skulle hava räddats genom en allopatiske kur, vittna enligt vårt sätt att se saken, ej blott om bristande människokännedom, utan också om bristande logiskt tänkande och om den högsta orättvisa.

Harry Holst.

Är homöopatien humbug?

Aftonbladet 1/3 1912.

Herr Redaktör!

Ett referat av dr Arvid Norgrens i Svenska läkaretidningen intagna kritik av homöopatien har varit synligt i pressen. Enligt detsamma konstaterar dr Norgren befintligheten av 3 slags utövare av homöopati svenska legitimerade läkare, personer, som i utlandet studerat, eventuellt examinerats i homoöpati, samt rena kvacksalvare, som utöva homöopati.

Vidare söker dr Norgren såsom motståndare till homöopatien att från sin synpunkt förklara homöopatins framgång, och slutligen föreslås en effektiv lag såsom bot mot kvacksalveriet.

Dr Norgren har obestriddligen rätt i många av sina påståenden. Särskilt vore det att önska, att en lagstadga komme till stånd, som satte en gräns för det ansvarslösa sysslandet med en läkekonst, hvarom kvacksalvarna knappt ha en aning. Att de någon gång lyckas åstadkomma en god kur är icke försvar nog för tilltaget att agera läkare. För det kallet kräves, mer än för något annat, insikter och ansvarskänsla. Staten *måste* ha en viss kontroll över dem, som utöva läkarpraktik.

Homöopatien är en vetenskap, 100 år gammal, en vetenskap, som med hvarje årtionde vinner terräng inom alla land. Homöopatiska sjukhus ha rest sig överallt i utlandet, i London, i Liverpool, Birmingham, Bath, Plymouth m. fl. orter i England, i Paris, Berlin, Leipzig, München, Stuttgart etc. De ha alla en vacker statistik att uppvisa.

I Sverige har den vetenskapliga homöopatien ända till de sista åren varit tämligen okänd. Att den av så många blivit likställd med humbug, beror nog just på de av dr N. såsom "rena kvacksalvare" betecknade personernas verksamhet.

Att de allopatiska läkarna vilja vidtaga restriktiva åtgärder gent emot homöopatiska kvacksalvare är ju förstäeligt och, som sagt tack värt. Men underligt är, att de finnas, som utan att det ringaste känna till den homöopatiska vetenskapen dock mycket tvärsäkert uttala sin förkastelse om den, blott på grund av att de i den homöopatiska medicinen verkamma beståndsdelarna ej förekomma i vägbara doser. Och dock ha dessa läkare i *radium* ett bevis på hvad de minimala doserna åstadkomma. Egenomligt nog tyckes även dr Norgren anse

de homöopatiska medlen bestå av $\frac{1}{2}$ gram socker, men talar på samma gång om examinerade homöopater. Hur går det ihop? Studier som gå ut på att inlära, hur sockergryn skola användas för sjuka! Och dessa studier vid medicinska homöopatiska collegen taga 4 à 6 år!

De världsberömda statsprofessorerna Kirchof och Bunsen ha på spektralanalytisk väg påvisat 14 hundramilliondelar ($\frac{14}{100,000,000}$) av ett milligram av metallen natrium och 7 tusenbilliondelar ($\frac{7}{1,000,000,000,000,000}$) av ett milligram väte. Tusenmilliondelen av ett milligram guld är på homöopatiskt språk = aurum 18 = guld i adertonde potensen. En kemist säger, att aurum 18 icke innehåller ett spår av guld, men medels ultramikroskopet kan man se guldmolekylerna, och därtill se dem röra sig (genom homöopatisk förtunning bli tunga metaller rörliga och därigenom kraftbringande).

Talet om "sockerpiller" vittnar nödvändigtvis om fullkomlig okunnighet om hvad vetenskaplig homöopati är. Icke hade väl sådana män som Nobelpristagaren prof. von Behring, Jæger, Roux m. fl. uttalat sig om homöopatien så som de gjort, om ej dess vetenskaplighet för dem varit ett axiom! I en avhandling i "Beiträge zur Experimentellen Therapie", Hef. II, yrkar v. Behring på att "full medicinsk burskad" gives åt ordet "homöopati".

I Amerika pågår för närvarande en kraftig rörelse, som går ut på att ena de båda medicinska skolorna allopati och homöopati.

Då det en gång skall stiftas lagar för utövandet av homöopatien i Sverige — och den stunden *måste* ju komma — är det att hoppas, att hänsyn tages till den stora allmänhet, som önskar att begagna sig av den vetenskapliga homöopatiska läkekonsten, så att icke den omständliga petitionsvägen må behöva tillgripas för att denna del av landets innebyggare — och de räknas i hundratusental — skola få sköta sin hälsa på det sätt, de anse mest tillfredsställande.

Vän av den vetenskapligt studerade
homöopatien.

Homöopatbråket i Östersund.

Stadsiskalen bemöter läkareföreningens
anmälan.

Söd. Nyh. 28/10.

Med anledning av Västernorrlands och Jämtlands läns läkareföreningens anmälan hos

k. befände mot stadsfiskal H. Flygare i Östersund för försummelse att befria dr O. T. Axells homöopatiska praktik, har stadsfiskal Flygare nu till k. befände ingivit en särdeles amper skrivelse. I denna erinras om det faktum, att ansvaret för det homöopatiska institutet i Östersund ensamt bäres av f. provinsialläkaren Helleday, hvilken för närvarande biträdes av dr O. T. Axell och detta senare förhållande tyckes ej vara tillräcklig grund för laga beivran, enär medicinalstyrelsen, trots därom av dr Helleday gjord begäran, ej anställt åtal. Då såväl som nu var det medicinalstyrelsen bekant att assistenten under dr Helledays resor ensam utövade praktiken. *Läkareföreningens skrivelse vilar för övrigt på den egendomliga förutsättningen, att allmänne åklagaren eller polisen skulle ha befogenhet och skyldighet att utöva spiontjänst eller intränga i kvacksalvarnas, här huvudsakligen doktorerna Axells och Helledays, privata förhållanden. Denna funktion vill jag på det bestämdaste avsäga mig.* Med få undantag här torde det homöopatiska institutet, enligt vad jag vid många tillfällen inhämtat, *med förtroende och sympati omfattas av snart sagt hela länets befolkning, hvilket kanske bäst kom till synes vid de riksbekanta s. k. smittkoppfallen i Näliden för några år sedan.*

I stället för att angripa åklagarna, hvilka läkareföreningen påstår försumma sin tjänsteplikt, torde den böra *inrikta sitt arbete på att få ett otydligt och föråldrat lagstadgande angående kvacksalveri ändrat.* Något åtal mot institutet kommer ej att anställas med anledning av anmälan i fråga, enär intet särskilt fall uppgivits.

Offer för slarv på lasarettet.

8 gasbindor framvärkta ur såret —
patienten avled.

(Från vår Värnamokorrespondent).

Aftonbladet 8/3 1912.

Värnamo den 7 mars. Härom dagen avled i sitt hem landtbrukaren Gustav Johanson i Bor, Voxtorps socken, hvilken för omkring två år sedan på Jönköpings lasarett undergått en svår operation i bröstet. Vid något tillfälle under lasarettstiden *kvarglömdes 8 linnegasbindor i såret.* Såret läktes nästan igen, och mannens tillstånd förbättrades så tillvida, att han efter 100 dagars vistelse på lasarettet utskrevs och fick resa hem. Snart nog inställde sig emellertid

svår värk i bröstet, och hans tillstånd förvärrades i hög grad. Jämte det öppna såret bildade sig en varböld, och ur denna framvärkte efter någon tid *den ena linnegasbindan efter den andra. En olidlig stank och gränslösa plågor blev följden.* Hans tillstånd blev allt värre och värre, till dess att döden nu kom som en *befriare.*

Från Allmänheten.

Privilegierat kvacksalveri.

Skånska Dagbladet 12/6 1911.

All sådan läkarekonst, som icke är direkt privilegierad examen, kallas i Sverige för "kvacksalveri" och är som sådant föremål för statens och särskilt de statligt examinerade läkarnes energiska beifran. Oupphörligt får man i tidningarna läsa notiser om åtal för kvacksalveri och bittra klagomål från de erkända läkarnes sida över det intrång i deras lagliga näringsfång, som kvacksalvarne bedriva.

Förföljelsen gäller som sagt all icke privilegierad läkarekonst. I beifrarnes ögon synes det vara likgiltigt, om den anklagade är en vetenskapligt bildad man, som har utfört en mängd lyckade och märkliga kurer och som icke veterligen begått några misstag, eller om han är en humbugsmakare i amerikansk stil, som givit sig på alla möjliga sjukdomar och bevisligen skadat sjuka genom sin behandling. I båda fallen är han en kvacksalvare och bör därför förföljas och bestraffas.

Sålunda göra många privilegierade läkare skrämsligt allt vad de kunna för att "oskadliggöra" alla de homöopater, utan hänsyn till arten av dessas kunskaper, skicklighet och verksamhet. Att det finns okunniga och odugliga medicine allopater-doktorer, men att det också finns en mängd vetenskapligt utbildade, överlägset skickliga homöopater, som varit och äro oräkneliga sjuka människor till utomordentligt stor nytta, det synes man icke alls veta av eller vilja erkänna.

Det nästan allra värsta, man har att anmärka mot de praktiserande homöopaterna även av det vetenskapligt bildade slaget, är att de själva anskaffa och utlämna sina läkemedel och sålunda göra intrång även på de privilegierade apotekens lagliga näringsfång. Sjuka människor i Sverige ha helt enkelt icke rättighet att bli botade genom några som hälst andra medel än dem, som

de få dyrt köpa på de lagliga apoteken.

Dessa apotek, hvilka operera som absoluta monopol, med all konkurens förbjuden och alltså med sina stundom oerhörda priser anfallda och värnade av staten, ha ju i all sin verksamhet hela läkarekårens auktoritet bakom sig lika väl som statens. Och det är då självklart, att den stora allmänheten utan att närmare reflektera över saken antar, att *allt* som försäljes från statsapoteken är verkligt nyttiga hälsomedel. Någon gentlig åtskillnad mellan vad som direkt föreskrives av läkarne och vad som dessutom utbjudes av apotekarne, ofta medels braskande reklam-annonser, göres näppeligen av det stora flertalet sjuka.

Men häri ligger en fara och en orättvisa. Då apoteken åtnjuta en så allenastående, privilegierad monopol-ställning, borde naturligtvis både staten och läkarekåren utöva en grundlig och sträng kontroll på *allt* som därifrån utbjudes och försäljes. Nu är det dock ett faktum, att många apotek i vårt land ha sin största inkomst på allehanda saker, som måhända i vissa fall kunna vara någorlunda nyttiga eller åtminstone oskadliga, men som i kanske ännu flera fall verka direkt skadligt och hälsovidrigt. Somliga av dessa "patentmediciner" tillverkas av apotekarne själva, andra importeras okontrollerade från utlandet, särskildt från de oräkneliga tyska fabrikerna.

I dagarne har dr Henrik Berg i Stockholm i sin tidskrift Hälsovänner avslöjat och varnat för en sådan där patentmedicin, "purgén eller laxermarmelad", som i stora mängder säljes från våra apotek och i en del annonser uttryckligen beskrivits och prisats såsom "fullt oskadlig" men som vid en ordentlig undersökning befinnes vara ett skadligt medel, i vissa kvantiteter vållande sjukdom, förgiftning. I synnerhet är det att beakta, att dibarn få ondt i magen, om mödrarna förtära denna "marmelad".

Men detta skadliga medel är blott ett bland många okontrollerade kvacksalvare-medel, som säljas på svenska apotek. Säkerligen vore det förmånligare för folkhälsan, om hrr läkare och andra vederbörande mera egnade sig åt att beivra detta privilegierade kvacksalveri än åt de fåfänga försöken att döda homöopatien.

— t.

(Annons.) 12/9 1911.

Till Svenska Morgonbladets läsare.

Dr Berg hade förbehållet sig hos redaktionen av Sv. Morgonbladet, att ingen finge några artiklar införda vis-à-vis hans artiklar angående Mattie-medeln, förr än Berg fått sina fyra artiklar om dem införda. Det var *knepig* uttänkt av honom. Men jag var honom för slug. Jag låter införa mina artiklar som annonser. Det kostar naturligtvis mycket. Men då det är en regel i krig att genast i *början* söka krossa motståndaren, så har jag, som gillar denna regel, ej skytt kostnaderna.

Jag har de sista dagarne erhållit brev, däri brevskrivarne bedja mig skona dr Berg. Till en av dessa brevskrivare, som äro läderhandlare, skrev jag: "Ni som är läderhandlare, bör begripa, att 'sådan läder kräver sådan smörja'," till en timmerhandlare skrev jag: "Som timmerhandlare bör Ni veta, att 'grova timmerstockar fordra grova kilar,'" till en fru, som motiverade sin bön om skonsamhet mot dr Berg därmed, att han vore en from man, skrev jag: "Om dr Berg är from, så är hans fromhet av jesuitisk art, ty jesuitismens princip är: "Ändamålet helgar medlen", och denna princip har dr Berg handlat efter sina pamflettartiklar mot Mattie-medeln och mig. För att nå sitt mål har han använt det medlet att *stympta mina ord* och så vanställa vad jag skrivit. Men detta är jesuitism. Jag har ej tid att besvara andra brev med bön om skonsamhet mot Berg. Han får erinra sig ordstävets: "Den som ger sig i leken, får leken tåla".

Under väntan på dr Bergs två återstående artiklar om Matteimedeln vill jag här upplysa allmänheten om *Yankeehomöopatien* och det på den grund, att där i Bergs artiklar finnas indicier på, att han skriver sina artiklar om Matteimedlen i den avsikten att därigenom speciminera för Yankeehomöopatien för att sedan kunna etablera sig som Yankeehomöopat.

Vem har infört Yankeehomöopatien i vårt land och *vad* är Yankeehomöopatien? Det är de två frågor, jag i dag vill besvara.

Det är jag själv, som infört Yankeehomöopatien i vårt land. Det kom sig så.

För mer än tjugo år sedan insåg, jag, att *Elektro-homöopatien* endast var för *intelligenta*, personer. Jag frågade mig då, om

man borde lämna massan, "folket", "valboskapen" åt allopaterna (giftdoktorerna). Det syntes mig hårt. Jag funderade på utvägar. Så hände, att 1892—93 kom till mig i Anundsjö en *bodbetjänt* från Sollefteå vid namn Axell i och för konsultation. Han blev så hänryckt över min metod, att han, sedan han blivit botad medels Matteimedeln, tog ett skutt över boddissen och reste till Stockholm och på häpnadsväckande kort tid tog *studentexamen*. Sedan for han genast till mig i Trehörningsjö och genomgick en två månaders kurs i ögondiagnos och homöopati. Hans stora begåvning ingav mig den tanken, att han vore lämplig att bli ett medel för mig att införa *Yankeehomöopati*, och till den ändan tillrådde jag, på grund därav, att föreningen "Hahnemannia" på sin bekostnad sänt en ung studiosus Haehl till ett amerikanskt homöopatiskt College för att utbildas till Yankeehomöopat, herr Axell att resa till Amerika; gav honom de bästa möjliga råd. Herr Axell reste. Gick igenom en fyraårig kurs och blev promeuerad till doktor i homöopati. Så kom Axell hit och fick stor praktik. Av honom lärde sig min f. d. *lärjunge* dr Helleday, som nu bor i Stockholm, Östermalmsgatan 36, där han i förening med en Yankeedoktor Ossier utövar Yankeehomöopatisk praktik, ännu grundligare denna metod.

Herr Holst, som här, Villagatan 24, ock utövar *Yankeehomöopati*, har av Axell lärt sin konst och har sedan lärt andra upp i konsten. Dr Selldén, även han min lärjunge, har alierat sig med en Yankeedoktor Grouleff och har jämte honom inrättat ett homöopatiskt institut i Göteborg. (Dr Selldén, som jag sätter mycket högt, använder för egen del och för intelligenta personer *Matteimedeln*, för den stora, dumma, okunniga massan *Yankeehomöopati*.) Dr Selldén giver ock vår nye Yankeehomöopat, dr V. Sjögren i Sollefteå, min gamle fiende, anvisningar i Yankeehomöopatiska frågor.

Så ser läsaren, att jag står bakom Axell, Helleday, Selldén, Sjögren, Holst och ännu fler Yankeehomöopater.

Yankeehomöopatiens motsvarar den unge Hahnemanns homöopati, som är den lägsta formen av homöopati dock är den tusen gånger bättre än allopatien (giftmedicinen)! Yankeehomöopati är för den stora, dumma massan. Elektrohomöopati är för den intelligenta delen i vårt land.

Det är jag, som infört Yankeehomöopati. Därför är jag dess självskrivne chev.

Men det vilja Yankeehomöopaterna ej veta av. De handla mot mina ordres. I två stycken bryta de. 1) De skriva *icke* ut, som jag befällt, på sina askar, hvad de giva sina patienter (för att jag ej skall kunna kontrollera dem? Därför får jag anhålla, att de personer, som söka Yankeehomöopaterna, uttryckligen fordra, att det skrives på askarne, hvad det är för ett medel, som gives. Det andra stycket 2), som man ej lyder mig i är, att de utsända "frågelistor", hvilka de sjuka hava att fylla med uppgifter angående sina krämpor. Härigenom skulle Yankeehomöopaterna slippa ifrån den besvärliga *Diagnosen*. Jag säger: Ingen frågelist kan ersätta Diagnosen. Patienter, som söka Yankeehomöopaterna skola fordra en noggrann Diagnos, uppskriven, med uppgift på *orsaken* till sjukdomarna och organskadornas kvalitet. Personer, som fått sådana diagnoser, få härmed tillåtelse att *gratis* konsultera mig angående dessa diagnosers rikthet.

Då jag är ansvarig för Yankeehomöopatiens införande i vårt land, är jag ock skyldig att strängt kontrollera utövarne av denna Yankeemetod, nu, som sagt, är avsedd för den stora massan.

När någon alltså besöker en Yankeehomöopat, så begär 1) skriftligt intyg på vad, som gives i medicinväg 2) noggrann skriftlig diagnos — i nödfall att i och för kontroll av Yankeehomöopaterna visas för mig. 9 september 1911.

Högaktningsfullt

N. Liljequist.

Kungstensgatan 40, I.

Från allmänheten.

Till Svenska Morgonbladets läsare.

En artikel i Svenska Morgonblandet av den 12 sept., författad av Nils Liljequist, fordrar, på grund av de i densamma framställda mig personligen gällande osanningarna, ett genmäle. Artikeln, som vimlar av de löjligaste och mest arroganta påståenden och som dessutom vittnar om sin upphovsmans självtagna rättigheter, är i sig själv ett bevis för hur lönlöst det skulle vara att vända sig till författaren, och har jag för den skull vänt mig till Svenska Morgonbladets läsare. Jag vill icke försöka att närmare giva mig

in på Liljequists förvidna framställning av homöopati — många skulle kanske önska att här göra ett inlägg — utan jag vill begränsa mig till hvad som angår mig själv och några andra personer. Jag hoppas, att Svenska Morgonbladets läsare, då de se med hvilken osannfärdighet Liljequist berättar saker han icke känner till, skola förstå att värdesätta de upplysningar och den kritik angående homöopati och dess utövare, som nämnda person möjligen framdeles kommer att giva.

Dr Axell och jag hava känt varandra allt sedan han i förhållan till Hering Medical College i Chicago presenterades för mig av presidenten i detta College, professor H. C. Allen. Han hade genomgått en kurs i ögon-diagnos hos Liljequist och kom till Amerika i tanke att där praktisera hvad han lärt av honom. Hans värdesättning av den Liljequistska metoden undergick dock snart en omvandling och slutade med att han, allt efter som han lärde sig inse fördelarna av den sanna hahnemannska homöopati, alldeles övergav den Liljequistska metoden. Ej heller har han sedan dess känt nödvändigheten av att använda den.

Nils Liljequist har blygsamt yttrat, att hans homöopati, den s. k. elektrohomöopati, endast är för den intelligenta delen av befolkningen, och att den hahnemannska homöopati, som han, för att nedsätta densamma inför dem, som ej känna till den, döpt till Yankeehomöopati, lämpar sig för den "den dumma massan". Nu är det så, att det största antalet av dr Axells och mina patienter ha förut varit Liljequists patienter. Voro dessa "dumma", då de blevo Liljequists patienter, eller voro de då "intelligenta" och "aristokratiska" men förvandlades till dumma, då de övergingo till Axell och mig? Måne de icke övergingo, emedan de ej funnit de fördelar av den Liljequistska behandlingen, som denne storskrutande och tvärsäkert utlovat?

Att dr Axell, som för tillfället är i England, och därför ej är i stånd att besvara Liljequists om gentlemanen föga vittnande artikel, aldrig någonsin erkänt sig stå i subordinationförhållande till prästen från Anundsjö, påstår jag på det bestämdaste, och jag kan tryggt försäkra, att han aldrig kommer att erkänna något dylikt.

Vidare har jag icke lärt homöopati av dr Axell. Jag har intet lärt av Axell utom att värdera hans goda egenskaper. Min homöopatiska "konst" har jag lärt där, vid

Hering Medical College i Chicago under professorerna H. C. Allen, J. H. Tornhagen, Taylor och Foster Kent, män, som äro högtaktade över hela världen för sina enastående kunskaper i hahnemannsk homöopati. Som jag förut anmärkt, var jag, då Axell kom till Chicago, inskriven som medicine studerande vid Hering College. Under första året där hjälpte jag Axell med hans studier (icke han mig med mina), ty han var ej mäktig det engelska språket, då jag däremot var fullt hemma i detsamma, alldenstund jag förut studerat teologi vid Harvard Divinity Scholl, Cambridge, Boston. Jag nedskrev lektionerna och föredragen och hjälpte honom att förstå dem.

Icke heller med avseende på dr Helleday har Nils Liljequist reda på, hur det förhåller sig. Det var icke dr Axell, som på sin tid var anledningen till att dr Helleday kom att undersöka den hahnemannska homöopati. Det var jag, som skrev till dr Helleday och inbjöd honom att komma till Östersund, där jag då ensam praktiserade. Ett av de första fall dr Helleday där såg, var ett botat åderbräck hos en kvinna från Ånge. På en månad hade ett åderbräck så stort som ett ägg försvunnit och även en livmoderspolyp fallit bort. Detta fall och andra dr Helleday såg gjorde att han tog upp sann hahnemannsk homöopati, men detta var kanske icke den enda orsaken. Därtill bidrog troligen i lika hög grad att den hahnemannska homöopati icke sysselsätter sig med att föreskriva *arkana* med högt klingande barocka namn, utan endast använder medel, som läkaren själv känner till och ordinerar enligt bestämda regler.

Innan jag slutar, beder jag Svenska Morgonbladets läsare hava tålmod med mig ännu några ögonblick och med mig litet närmare granska denna *pseudo-homöopatiska Don Quixotes löjlige anspråk*.

Han säger, att vi, Yankeehomöopaterna, handla emot hans order och icke göra som han befallt. Den, som är vid sina sinnens fulla bruk, gör väl icke anspråk på att befalla, då han ej har myndighet därtill och då medel fattas honom att bestraffa den olydige. *Den, som sätter sig själv över andra och kommenderar utan att därtill ha blivit utsedd, är en usurpator. Detta gäller såväl om politiska som om andra förhållanden. Dylika personer lida av en fix idé.* Vi lyda icke Nils Liljequist av den enkla orsaken att vi aldrig erkänt hans rätt att befalla över oss och över våra handlingar,

och vi frukta honom heller icke, i trots av att han varnat oss. *Vi betrakta honom helt enkelt som en, som förlorat balansen, och låta honom gå sin egen väg och njuta av sina inbillade chefsvärdigheter.*

H. Holst.

(Examinerad homöopat, Hering Colege, Chicago).

Debatten om homöopati.

Svar till "Behring-homöopat".

Aftonbladet 23/10 1912.

"Behring-homöopat" erkänner verkan av millionfaldig förtunning, men uttalar sig hånande om den ännu högre förtunningen. Var är gränsen för materiens delbarhet? Om "Behring-homöopat" har sett verkan av millionfaldig, och Hahnemann-homöopat av högre förtunning, skulle de ej kunna ha rätt båda?

Varför ha homöopaterna "mage" att anföra v. Behring, "den store giftinsprutaren" etc., såsom i viss mån förstående gent emot homöopati? Jo, emedan han säger, att hans medel "*um so besser*" *wirkt, je mehr es verdünnt wird*". Det är påståendet att den starkare förtunningen har denna kraftiga verkan — vilken nu även v. Behring framhåller — som så överlägset förkastas av de flesta allopatiska läkare i vårt land. Åsikt kan stå emot åsikt, men hånet mot en princip, som framhålles av en av deras egna koryféer, är väl ändå föga på sin plats. För övrigt, vad beträffar "högpotenserna", så använda väl ej homöopaterna ständigt denna form för medicinen. De anse visst icke att den för alla fall och alla individer är den lämpligaste.

Då allopaterna kunna uppvisa bättre resultat med sin giftiga medicin än homöopaterna med sina ogiftiga och från skadliga biverkningar fria medel, *då först* besegra de homöopati, ej förr; de må taga munnen aldrig så full av speord och hän.

Icke ortodox.

Behring och "homöopati".

Aftonbladet 31/10.

Om hr "Icke ortodox" vill erkänna det eller ej, så förstår lyckligtvis varje skolbildad person, med den naturvetenskapliga undervisning som numera består, skillnaden emellan verkan av en utspädning, som beräknas

matematiskt efter t. e. antalet bakterier pr kubikcentimeter (10 millioner à 100 millioner i mitt citerade fall) och en utspädning utan alla hållpunkter och jämförlig med att slå ut medicin i saltsjön för att den skall bli desto kraftigare. På denna enbart löjeväckande utspädning, som strider likaväl mot sunda förnuftet som mot all naturvetenskaplig erfarenhet, grunda nu homöopaterna sin s. k. behandling. Försöken inte att komma med något försvar med att mysk luktar i det oändliga eller att radium utstrålar sin emanation i stark utspädning, ty ingendera har någon hedersplats i "homöopaternas" "terapi", båda ha dessutom en påtalig medicinsk verkan endast i betydlig koncentration.

En bildad allmänhet skall också förstå det oriktiga i att ur en strängt vetenskaplig uppsats med matematiskt noggranna beräkningar över bakteriegifter och motgifter som v. Behrings år 1906 utgivna, lösrycka ur dess kåserande företal några satser med en vitsig anspelning på den Hahnemannska "filocofien" och utge dessa satser såsom v. Behrings erfarenhet och sanningen för dagen, naturligtvis utan att omtala, att v. Behring i samma anledning — *för att icke bli missförstådd, kallar Hahnemann och hans adepter för kvacksalvare.*

Behring-homöopat.

Allopati och homöpati.

Aftonbladet 6/1 1913.

"Behring-homöopat" säger, att prof. v. Behring i samma uppsats, där han om sina medel påstår, att "*je mehr er sie verdünnt, je besser wirken sie*", för att "*icke bli missförstådd, kallar Hanemann och hans adepter kvacksalvare*". På vilken sida och å vilken rad står detta? Undertecknad har förgäves letat efter ett sådant uttalande i artikeln ifråga. Skada att det blir för långt att få med v. Behrings artikel i sin helhet. Den är verkligen intressant. Vi hänvisa emellertid läsaren till den: *Beiträge zur Experimentellen Therapie* Heft. II.

Vidare säger "Behring-homöopat", att varken radium eller mysk ha någon hedersplats i homöopaternas terapi". Detta är ett misstag. Visst begagna sig homöopaterna av radium och mysk, och detta med särdeles goda resultat, utan att koncentrationen är betydlig. Homöopaternas "moschus" är ett förträffligt medel vid behandling av t. e.

"Diabetes sipidus". Radium har visat sig vara ett synnerligen gott medel t. e. mot kräfta och struma. A. propos radium, skulle ej det faktum, att *professor Curies far och farfar voro homöopatiska läkare* ha kunnat spela en viss roll just med avseende på nämnda professors upptäckt av radium? Medicine doktor Paul Francois Curie, nobelpristagarens farfar, förestod den första homöopatiska polikliniken i London och införde Hahnemanns system bland "common people" i England". Prof. Curies far, ävenledes läkare, praktiserade homöopati i Paris. Det vore väl ej förnämligt att antaga, att professorn i någon mån varit påverkad av fadern och farfadern. Det var kanske genom dem han lärde sig att ej förakta de minimala doserna?

Beträffande dessa senare hava vi anledning att erinra om att de homöopatiska läkarna själva förklarar, att innehållet i den homöopatiska medicinen ej kan påvisas genom vägnings- eller mätningssystemet. De undersökningsmetoder, som här kunna göra nytta, äro *ultramikroskopet*, *spektralanalysen* och *elektroskopet*. I en vinkällare kan man genom *neuralanalysen* särskilja de olika vinsorterna. Den noggrannaste kemiska undersökning skulle här vara utan värde. De olika medicinerna kunna icke påvisas genom t. e. professor Mörners sätt att analysera. Rhus Toxicodendron är ett homöopatiskt medel. Hur skulle genom vägnings- och mätningssystemet t. e. det faktum kunna förklaras, att en person genom att stå på 10 stegs avstånd från Rhus Toxicodendron (giftig murgröna) ådrager sig hudutslag? Icke kan utstrålningen i luften från den giftiga plantan analyseras enligt nämnda metod, och dock är saken ett faktum. Personen påverkas av giftet.

Allt negativt tal, baserat på ovetenhet om vad erfarenheten lär, bör icke hos tänkande människor väga något gent emot det faktum, att den homöopatiska medicinen i 100:e eller högre potens har kunnat och den dag i dag är kan återställa hälsan snabbt och effektivt. "The proof of the pudding is in the eating", säger ett engelskt ordspråk, som kan finna sin tillämpning på den homöopatiska läkekonsten.

Må allopaterna bevisa, att homöopaternas botade fall icke äro botade, må de bevisa, att statistiken är falsk och att allopaternas statistik är bättre från klinisk ståndpunkt räknat, och homöopaterna skola böja sig, men dom utan prövning kan väl i dessa tider knappast tillmätas något värde.

Det ges numera så många såsom fakta fastslagna företeelser, som av vetenskapen börja att dragas i tvivelsmål. Läs blott en uppsats i "The Literary Digest" av the president of the British Association of mathematics and physics, professor H. L. Callendar: *Is heat a substance?* Vari den framstående vetenskapsmannen undrar, om ej teorien om kalorierna "after all" är den riktiga.

Teorierna kunna växla, men är det bevisat, att en läkekonsts medel ha en viss kurerande verkan, varför ej begagna dessa, även om man ej är på det klara med teorierna för verkningarna? Kunna medlen hjälpa de sjuka, så är det allt, som fordras. Det är vid sjuksängen, som ett medels värde bäst bestämmes. *Icke ortodox.*

Homöopati eller allopati.

Aftonbladet 12/1 1913.

Herr Redaktör!

Då frågan homöopati eller allopati i dessa dagar synes vara av det slag som kan påräkna stort intresse, vore jag tacksam få göra ett litet inlägg i frågan.

Min hustru fick för cirka ett år sedan en förhårdning eller tumör i bröstet, mycket hård och stor som en valnöt. Hon blev givetvis mycket rädd att det var kräfta, gick en dag upp till en läkare, som mycket väl kände henne, för att höra vad som vore att göra däråt. Fastän han mycket väl visste, huru ytterst klen hon var till hälsan, förklarade han intet annat vara att göra än en operation, det vore ej någon svår sådan, sade han, men det fanns nu ej annat att göra. — Hon blev naturligtvis mycket rädd för att underkasta sig densamma, och då jag var viss på att hon behövt månader för att repa sig efter en sådan, avrådde jag på det bestämdaste. Hon vände sig nu till en homöopatisk läkare (Obs., icke någon kvacksalvare), vilken alldeles bestämt avrådde från operation — detta onda, sade han sig skola få bort utan det minsta obehag, bad henne blott icke vara orolig, utan fullt lita på hans ordinationer. Han förutsade, att om 2 à 3 veckor mjuknar förhårdningen och försvinner så småningom. Det gick alldeles så. Ja, vad skall man nu säga om detta fall? Förhårdningen gick bort ändå, invändes kanske, inte va' de' hans "sockerpullor" (detta uttryck, uppfunnet av homöopatiens fiender, vill jag karaktärisera såsom lömskt,

suggererande och framför allt oärligt), som gjorde en kraftig verkan! Men då uppstår av sig själv flera motfrågor. Visste ej den först besökte läkaren, att detta onda skulle försvinna av sig själv? Eller hade han ej någon medicin, som kunde taga bort det? Det är naturligtvis otänkbart, att en läkare vill onödigtvis företaga en operation på en människa, som anropar hans hjälp.

Emellertid prisa vi oss lyckliga, som icke tilläto någon operation — min hustru var ej sjuk en enda timme ens — och dessutom sluppo vi en utgift. Detta är icke det enda fall jag själv varit i tillfälle se på nära och kontrollerbart håll, men det får vara nog och talar ju tillräckligt tydligt. Vill blott göra det tillägget, att den, som anlitar homöopatisk läkare, ofta av deras vedersakare stämpas såsom obildad, okunnig — men varför det? Kan det i och för sig vara något bevis på kunnighet och bildning, att man anlitar allopatisk läkare? Jag antager, att i det stora hela begriper allmänheten rätt litet vad hrr läkare ordinera — man besöker den man har förtroende för *A. N—d.*

Klagan över läkarvården vid livdragonerna.

Ingenjören O. Ziegler vid Livregementets dragoner har till civilkommissionen ingivit en uppseendeväckande anmälan mot regementsläkaren Fritz Netzler för osnygghet under utö vandet av sitt läkaryrke. Vid dr Netzlers mottagningar behandlas enligt angivelsen 30 à 40 soldater, som lida av smittosam könssjukdom, ridsår, bölder, halsfluss, bröstvärk, o. s. v., utan att läkaren en enda gång behagar tvätta sina händer. Själv säger sig anmälaren ha blivit mycket obehagligt berörd, när han penslades i halsen av dr Netzler, sedan denna behandlat sådana sjukdomar som de nämnda; lukten från hans fingrar uppges ha varit nästan outhärdlig. Ingenjör Ziegler anhåller att civilkommissionen måtte undersöka, huruvida läkarvården vid regementet även f. ö. fyller de anspråk, som man kan ställa i ett modärnt samhälle.

Från allmänheten.

"Ur homöopatiens syndaregister".

Aftonbladet, dec. 1912.

Herr Redaktör!

Undertecknad anhåller vördsamt om plats

i Eder ärade tidning för nedanstående genmäle med anledning av notisen "ur homöopatiens syndaregister".

Fallet rör en kvinna, som för en kräftknöl sköttes av undertecknad och dr Grouleff i cirka 6 veckor och sedan ungefär lika lång tid sköttes av homöopaten Segerdahl i Stockholm. Vad patienten sedan under mer än ett års väntan företog sig, innan hon vände sig till Falu lasarett, upplyser ej notisen, som dels förklarar, att det nu var för sent att operera och att detta fall hör till "homöopatiens syndaregister". Jag reserverar mig för egen del på det allra kraftigaste mot detta ohemula påstående, som är gripet alldeles ur luften. Då patienten ej var under vår behandling mer än 6 à 7 veckor, och det i sjukdomens början, äro vi ej alls ansvariga för utgången ett år och 4 månader efteråt. Varje rättänkande och opartisk människa anser det vara naturligt och riktigt, att även motparten får yttra sig i saken och att ingen dömes ohörd. Undantaget från denna dagsklara regel är undertecknad, som anfaller från alla håll av anonyma fiender och som ofta nekas plats i resp. tidningar för insända genmälen. Vad ont har jag då gjort, som berättigar pressen att förklara mig fågelfri och neka att intaga mina försvarsgenmälen? Jo, jag avråder allmänheten dels från att låta operera sig i *onödan* och dels från att låta förgifta sig genom en irrationell sjukbehandling medels s. k. medikamenter, lika ofarliga för sjukdomen som farliga för patienten.

Det är nu ett egendomligt psykologiskt förhållande, att min belöning för detta arbete blir tidningsovett, men det förvånar mig alls icke, ty otack är världens lön. Tillåt mig, herr Redaktör, att ur tidningen Aertzl. Rundschau n:r 15 för år 1912 citera följande av den allopatiske läkaren dr Fr. von den Velden. "Kräftan är i sin början ingalunda en rent lokal och begränsad växt, som lättligen kan fullkomligt genom operation avlägsnas, utan den egentliga kräftsjukdomen är en oupphörligt, långsamt fortskridande sjukdom, som inom få år leder till säker död. Kräftknölen är icke det primära, första och ursprungliga, utan den tillhör ett redan framskridet stadium, som tar sin början på grund av för oss ännu obekanta rubbningar i ämnesomsättningen. Det är mycket märkvärdigt, dels att Riffel påpekat, att kräfta nästan endast förekommer i tuberkulösa familjer, och dels att enligt Schmidt iakttagelser kräftan vanligen angriper förut alldeles friska

personer, som ej haft några infektionssjukdomar.

Doktor von den Velden säger, att när man opererar kräfta, så är det, som när man skurit bort en mögelfläck ur ett äpple, nästa dag är fläckens omgivning ånyo ruten. Han påstår alldeles bestämt, att recidiv är regeln vid opererad kräfta och att operationsstatistiken är otillförlitlig, därför att fallen icke följas tillräckligt länge, och att operatörerna icke underrättas om dödsfallen, som är helt naturligt, då sterbhuset icke vill förarga kirurgen i onödan. Det är sålunda lönlöst att operera kräfta. (Dr Georg Royal i Des Moines skriver: "Jag har gjort till regel att *strax* skära bort *varje* brösttumör!" Vi fråga: Hur många icke-kräftartade tumörer finnas bland dessa? Räknas också dessa godartade tumörer kräftstatistiken till favör, fastän de icke äro kräftsvulter?? Hur många kirurger följa dr Royals exempel?)

För resten säger den världsberömde kirurgen professor Gerny: "Varje kirurg med större erfarenhet har sett fall av kräfta, som botats spontant (av sig själv)". Jämför också boken "Die Krebskrankheit", von Doctor E. Schlegel, München 1908, Guelins förlag, där många intressanta fall av botad kräfta meddelas. Nu skall strax erkännas, att doktor Schlegel är Tysklands främste homöopat. "Men", säger doktor von den Velden, "et ab hoste consilium!" Må den övertygelse-trogne allopaten säga: Jag vill lära även av en fiende. Jag inser icke, varför jag nödvändigt skall anse en homöopat för en fiende, lika litet jag som lutheran behöver hata en metodist eller en teosof". Han tillägger, att det finns "eine ganz erhebliche Anzahl" (ett högst ansevärt antal) botade kräftpatienter, och icke bara "einzeln" (enstaka fall), som Czerny, Orth och andra kirurger påstå, och han fäster uppmärksamheten på en viktig och förbisedd sak. Liksom "vattnet verkar det visserligen icke", förnekar han, att enbart operationen i och för sig eller snitten med kniven ensamt bota kräfta. Han påpekar, att resan, bävan för operationen, förändrade vanor beträffande mat och arbete, fastkur, luftombyte, själs-spänningen, nya tankar och intryck, bortläggandet av ohälsosamma ovanor, renlighet, blodförlusten (resp. åderlåtning!) Vid operationen och en hel mängd andra omständande faktorer förorsaka slutprodukten hälsa. (Allopaterna Rademascher och Smelling samt homöopaten med. dr Wirz i Karlsruhe (förr

i Durloch) ha botat många fall av kräfta utan operation. Den senare säger, att polyper ofta lossna (utan operation) av homöopatiska medel, som också göra alla moderingar överflödiga. Vidare citerar han Czerny, som säger: "Många kräftfall utveckla sig så hastigt, att man *nästan alltid kommer för sent med operationen*. Andra åter växa så långsamt, att man är i tvivel, om livet kan längst upphållas med eller utan operation". (Medklin. 1905, 20). Dessutom tillägger han, att operationen är ett tveäggat svärd, ty många fall av kräfta börja just taga riktig fart efter en operation, och han varnar kirurgen lite spetsigt för att förhastas sig då han helt kvickt säger: "*Att alltid och genast operera sparar visserligen kirurgens hjärna, men detta på den sjukets bekostnad*".

Tillåt mig, herr Redaktör, att i korthet redogöra för några fall av kräfta, som jag med framgång behandlat medels homöopatiska medikamenter. (Många fler kunde medtagas, men jag fruktar att allt för mycket inkräkta på tidningens utrymme). Men först vill jag tillägga, att jag under de 12 år, som jag var självständig sjukhusläkare (utom mina aderton månaders underläkaretid i Stockholm) gladeligen opererade många fall av kräfta, tills de ständiga recidiven gävo mig avsmak för dessa operationer. År 1880 konsulterades jag av en 61-årig kvinna med en kräftartad underlivstumör. Jag avrådde från operation och tillstyrkte att fortsätta med de homöopatiska medlen jämte åderlåtningar, som patienten hade börjat med. Kvinnan levde med ringa plågor och nästan utan några nämnvärda obehag i 27 år, tills hon vid 87 års ålder fick en plågfri död genom blödning från kräfttumören. År 1894 rådfrågade jag en mycket framstående läkare, som ställde diagnosen på magkrafta, en diagnos, som jag själv hade tänkt på. Jag blev då absolutist, vegetarian, började åderlåta mig och taga homöopatiska medikamenter och lever än i dag vid full vigör.

Om jag talar med en läkare härom, småler han ironiskt, slår mig på axeln och säger med överlägsen suffisance: "Fel diagnos, min gode bror!". Ja, så är det, hellre än att medgiva, att kräfta kan botas utan operation och med homöopatisk medicin, går läkaren till Canossa och erkänner sig ha ha ställt orätt diagnos.

Den 25 april förlidet år leddes en man upp på Homöopatiska institutet av sin hustru; han var gul i ansiktet som en citron, ytter-

ligt avmagrad och med ett nyss igenläkt operationssår i buken. Han kom direkte från kliniken, där buken blivit öppnad för kräftoperation, men såret syddes genast igen, ty fallet var omöjligt att operera, patienten fick det besked, att resa hem och dö. Han fick homöopatisk medicin, blev snart plågfri, tog hull, fick naturlig färg i ansikte och kunde dagligen sköta sin plats. Han besökte oss sista gången den 19 maj 1912 och var nöjd och belåten och såg ej kakektisk, utan ganska kry ut, visserligen något gul i hyn, men hade dagligen skött sin tjänst utan nämnvärda olägenheter; i juli månad såg jag hans dödsannons. Om han hade sökt oss ett eller annat år förut, han hade må hända levat ännu och sluppit både kräfte och provoperation. Hans nummer i vår journal är G. 19; 423.

Under min studietid i Uppsala var jag en dag bjuden till en av våra professorer, som språkade med mig om en gemensam bekant, som nyss dött i kräfte. Den unge medikofilaren, som på den tiden blint trodde på professorer och läkekonstens allmakt, utbrast: "Men varför blev han inte opererad?" Professorn svarade med ett för honom högst ovanligt saktmod: "Ack, kandidaten, kräftan sitter i blodet, den kan icke opereras bort!" Då kandidaten invände: "Varför opereras de då? Ryckte professorn på axlarna och sade: "Tja, något måste ju göras för att lugna de sjuka och deras anhöriga, det skulle ju se liknöjt ut annars." Just desamma orden hörde jag av kirurgen, som på min första tjänstgöringsdag på kliniken för åttonde eller nionde gången opererade en kvinna för bröstkräfte, då såret efter förra operationen icke ännu ens var läkt! Jag kan respektera det pia fraus, vartill en kirurg av medlidande gör sig skyldig, då han lovar mer än han kan hålla för att för tillfället lugna en olycklig sjukling med en obotlig åkomma. Men om samme kirurg mot bättre vetande under anonymitetens slöja skandaliserar mig inför den okritiska allmänheten och talar om mitt eller andra homöopatiska läkares syndaregister, då vi icke heller kunna bota obotligt sjuka, så tillbaka-kastar jag smädelser, som må vila över baktalarens lögnarhjässa, till dess en rättvis Gud dömer oss emellan.

Homöopatien är en systematisk framställning av den för närvarande längst komna metoden att bota sjuka, den tillämpas i alla jordens länder, och den rör sig med exakt och matematisk säkerhet, så vitt vi kunna

tala om säkerhet i denna ofullkomlighetens värld. Allopatien åter är ett blott famlande med kameleontväxlande nya och åter nya medel, snart sagt i oändlighet. Den är ännu som på Bacons tid blott "ett konjekturalt naturvetenskapsfack", för att citera den store brittiske filosofens ord. Detta vet varje läkare mycket väl, och det är därför skamligt att nedsätta den exakta homöopatien på den inexakta allopatiens bekostnad. Det gör mig ont att tvingas röja denna hemlighet, men självförsvaret nödgår mig därtill. Då jag nu måste välja mellan koketteriet och fosterlandet, lämnar jag läkarekoketteriet och ställer mig på mina sjuka landsmäns sida. "Sig fullkomne mitt öde", sjunger Faust, "Den vetenskapliga terapien är homöopatien", säger med. doktor John L. Moffat i Brooklyn. Doktor R. F. Rabe i Newyork säger: "Den homöopatiska vetenskapen är exakt. Om analysens logik är fri från invändning och tekniken vid valet av läkemedel är utan fel, så är valet av läkemedlet matematiskt säkert". Med. doktor Barlee i Edinburg säger: "Där den officiella (allopatiska) skolan står vanmäktig, där firar homöopatien sina skönaste triumfer". Doktor Wirz säger: "Varför gapskrattar varje läkare (allopat i våra dagar åt ordet 'erfarenhet'?" "Jo svarar han, därför att allopaterna se ingen *säker* och *invändningsfri*, positivt botande verkan av sina, *för dagen moderna* medel." Allopaterna påstå, att homöopatien strider mot erfarenheten. Ja väl, den strider mot allopaternas negativa erfarenhet härom, men den kongruerar eller överensstämmer alldeles med homöopaternas erfarenhet, eller som homöopaten Holst säger: "Homöopatien strider mot ovetenheten och mot en underlägsen terapeutisk skolas begränsade och bristfälliga (och han kunde gärna ha tillagt: Ovetenskapliga) kliniska erfarenheter, och emot denna sorts erfarenhet är homöopatien fullt nöjd med att befinna sig i strid".

Jag sade, att den allopatiska terapien är ovetenskaplig, och jag upprepar det. De medicinska, förberedande hjälpvetenskaperna anatomi, fysiologi, kemi, patalogi etc. äro ren vetenskap. Men våra dagars allopatiska terapi är ovetenskaplig, ty den är beroende på individuella påhitt och ett famlande och ett mer eller mindre planlöst experimenterande med Kochs lymfa, Erlichs Hata, aspirin och andra gifter, som äro farliga för de sjuka, men icke bota deras åkommor, om de också för tillfället kunna undertrycka till en tid en del sjukdomssymptomer. Den

allopatiska invärtes läkekonsten är ingalunda en vetenskap, den är på sin höjd en konst, som är på efterkälken, sedan homöopati för mer än 100 år sedan red den förbi. Ju förr appopaterna lojalt erkänna detta faktum, desto bättre för dem själva och framför allt för deras patienter, som i allt större och större skaror desertera ur det allopatiska lägret. Det blir ej något slut på det allt mer växande kvacksalveriet, det kan ej dämpas av böter och polis, enda räddningen är, att allopaterna börja studera homöopati. Icke ens våra läkare kunna strida emot och övervinna sanningen, men de kunna väl krossas av densamma.

Göteborg den 14 september 1912.

Hj. Sellén.

Medicine doktor, f. d. sjukhus- och provinsialläkare.

Homöopati och allopati.

Homöopati och sjukförsäkringen.

Aftonbladet 25/2 1913.

Den bekanta engelska veckotidningen "Truth" har på senaste tiden innehållit en mängd meddelanden från de mest olika håll om den medicinska vetenskapens ståndpunkt, och det icke blott från läkare, utan även såväl från patienter som friska personer, vilka kunnat bilda sig en åsikt om läkekonsten och dess utövarer. Naturligtvis hava också homöopatens utövarer varit representerade. Och i ett av tidningens senaste nummer förekommer sålunda inlägg av dr E. *Patrie Hoyle*, en engelsk homöopat i en ansedd ställning. Och vi skola i det följande återgiva huvudinnehållet av detta inlägg, vilket ju kan ha särskilt intresse i dessa dagar, då ett svenskt riksdagsutskott kategoriskt avvisar varje tanke på utredning av den homöopatiska läkemetodens värde:

Redan i en föregående artikel i "Truth" har framhållits den ortodoxa medicinska skolans ställning gent emot homöopati och försök till bojkott mot utomstående praktiserande läkare, vilket måste utgöra ett hinder för ökad kunskap inom den professionella läkarekårens gränser. Bland annat sades det, "att om, som synbarligen är fallet, den homöopatiska behandlingen icke visar sig bota färre eller döda flera än den allopatiska, bör från allmänhetens synpunkt den ena vara lika god som den andra, och det förefaller i hög grad sannolikt, att om allo-

paten ville studera och draga nytta av den homöopatiska läkemetoden i stället för att överlägset bojkotta den, skulle hans förmåga att bota ökas genom ägandet av denna ökade kunskap". Angående denna sista punkt yttrar doktorn Hoyle:

"Homöopaten släppes ut i praktiken med alldeles samma teoretiska kunskaper och även sjukhuspraktik som någon allopat, då i Europa alla homöopater äro detta endast på grund av sitt modiga erkännande, att allopatien icke tillfredsställer deras samvetsgranna omsorg för patienterna. Efter att således ha lämnat allopaternas led, har deras kollega, homöopaten, att till sina föregående kunskaper lägga ännu en ny, som allopaten underlåter att tillägna sig, därför att hans kolleger bojkotta honom och därför att allopatien utan rannsaking fördömer homöopati. — — —

Det kan således med fog påstås, att vi alla så att säga börja jämnogoda i kunskapen att "bota eller döda". Vi, homöopater, använda alldeles som allopaterna samma bakteriologi, patologi, preventiva läkemedel, hygien, diagnos m. m. Och vår terapi och prognos äro allt annat än desamma, och sedd i statistikens ljus är skillnaden i allt till fördel för homöopati och för de patienter, som begagna sig av denna läkemetod".

Av stor betydelse är den statistik, som han meddelar över de jämförande resultaten mellan homöopatisk och allopatisk terapi i vissa specifika sjukdomar. Detta visas av följande dödlighetstabeller:

Lunginflammation.

I medeltal över hela världen visar den homöopatiska dödlighetssiffran under 32 år. Proc.
Den homöopatiska 3,9
Den allopatiska 29,5
(För alla detaljer, inclusive den nuvarande dödlighetsprocenten på sjukhusen se "Medical Century", New York, augusti 1912.)

Difteri.

Proc.
Homöopatisk dödlighetsprocent (utan anti-toxin) 3,8
Allopatisk (med anti-toxin) 16,1
(Se Medical Century New York, februari 1912.)

Nästa tabell innefattar en mängd olika sjukdomar och är auktoriserad av amerikanska homöopatiska institutet. Procenten i medeltal under en period av 100 år:

	Allopatisk.	Homöopatisk.
Kolera	49,57	16,83
Gula febern	43,63	5,33
Lunginflammation	31,22	5,34
Mässling	6,3	3,7

	Allopa- tisk.	Homöo- patisk.
Vatten i huvudet	90,0	57,0
Lungsäcksinflammation	13,5	2,5
Tyfoidfieber	33,95	8,58
Difteri	50,3	11,2
Smittkoppor	33,3	18,5
Bukhinneinflammation.	20,5	4,5
Skarlakansfeber	20,6	2,17
Strypsjuka	78,5	21,5
Diarré	21,0	9,0
Dysenteri	22,0	3,0

Slutligen lämnas en del statistik över resultatet av allmän sjukhusbehandling i New England år 1910 under de båda olika systemen. Doktor Hoyle citerar "North American Journal of Homoeopathy" 1911, sid. 40:

	Behand- lade	Döda	Dödspro- cent.
Massachusetts homöopatiskt sjukhus	4,925	178	3,61
Mass. allm. sjukh. (allopatiskt)	6,392	450	7,04
Worcester stadssjukhus (allopatiskt)	4,630	410	8,85
Rhode Islands sjukhus (allopatiskt)	6,399	638	9,97

Doktor Hoyle säger, att Massachusetts homöopatiska sjukhus under 1911 hade en dödlighetsiffra av 3,4 proc.

Men det är icke endast vid kroppens behandling, som enligt doktor Hoyles siffror den homöopatiska behandlingsmetoden är överlägsen den allopatiska. Den lyckas lika väl vid behandlingen av sinnessjukdomar. Vid tio hospital för sinnessjuka är enligt doktor Hoyles utsago (bestyrkt av regeringens berättelse över sinnessjukvården för staten New York) procenten botade 23,⁹². I Westboro homöopatiska statshospital (Mass.) under fem år (till slutet av mars 1909) uppgår procenten av botade nästan till dubbla siffran — 36,³¹. I Midleton homöopatiska statshospital (staten New York) under de sista fem åren till 40,³¹. I tre andra homöopatiska hospital varierar siffran under senare perioden mellan 32 och 45,⁵³ procent.

Härav bör den slutsatsen kunna dragas, yttrar "Truth" i sina kommentarier till dessa siffror, att homöopatien sak betydligt underskattats och att satsen: "Den homöopatiska behandlingen botar icke färre och dödar icke flera än den allopatiska" icke är riktig, utan att det ser ut, som om den skulle bota flera och döda färre.

Det brev, varur dessa statistiska uppgifter tagits, behandlar även den "ortodoxa" skolans hållning gent emot homöopatien, allt för vidlyftigt att här citeras. Följande ra-

der äro tillräckliga att visa vad homöopaterna ha att säga i denna sak:

"Det förefaller icke som om allopaterna vore ense eller belättna med sitt arbete. Deras ståndpunkt och lärosatser växla allt som oftast. Referensböcker — dvs. läroböcker inom yrket — äro gammalmodiga, efter några få år, då däremot Hahnemanns Similialagen icke förändrats alltsedan 1796. Hahnemann påstod, att som den vore en naturlag den måste ha existerat under alla tider, och han påvisade till och med, att Hippokrates flera gånger omnämnt den.

Allmänheten borde därför uppmärksamma homöopatien och även den vidsträcktare frågan om det medicinska yrkets påståenden med avseende på sjukdomars behandling. Allför mycket tages härvidlag av allmänheten för avgjort.

Hela saken har blivit av fullkomligt ny betydelse för allmänheten genom tillkomsten av den engelska försäkringslagen, som gör staten direkt ansvarig för millioner medborgares effektiva medicinska behandling och därmed fordrar bevis för att de behandlas på bästa möjliga sätt, liksom att de stora penningesummor, som anslås för detta ändamål, utgivas till största möjliga nytta. I Amerika tar regeringen ingen notis om skilljaktigheter emellan olika medicinska skolor. Homöopati och allopati frodas sida vid sida i offentliga medicinska institutioner. Följaktligen är Amerika ett mycket värdefullt fält för prövande av homöopatens och allopatens respektive påståenden angående sjukdomars behandling. Det är således försäkringsledamöternas uppenbara plikt att sätta i gång en undersökning angående denna sak, och om denna visar något, som pekar på de homöopatiska resultatens överlägsenhet, i likhet med vad föregående siffror utvisa, bör det bliva en ytterligare plikt att arbeta för att försäkrade personer komma under homöopatisk behandling, om de kunna förmås att pröva den. Till och med om de båda systemen visade sig vara tämligen jämgoda i att bota eller döda, skulle där alltid kvarstå ett överväldigande argument till homöopatien förmån, och det är dess ojämförligt större sparsamhet vid användandet av medicin". Doktor Hoyle påvisar detta i det här ovan citerade brevet och förklarar, att 100 p. st. till homöopatisk medicin räcker lika långt som 2,000 p. st. till allopatisk. Vikten härav ligger ju i öppen dag. Kostnaden för medicin är ju en stor post i försäkringskassans utgiftsstat.

Homöopati, allopati och arsenikförgiftning.

Aftonbladet 23/2 1913.

I Andra kammaren har vid årets riksdag väckts en motion av hrr Olofsson i Digernäs, Olofsson i Ävik och Per N:son Bosson med hemställen,

att riksdagen måtte besluta en skrivelse till k. m:t med anhållan, att k. m:t täcktes snarast låta genom sakkunniga personer från skilda läger jämte opartiska lekmän verkställa utredning av frågan om, huruvida de praktiska resultaten visat den homöopatiska läkemetoden äga sådant värde, att teoretisk och praktisk undervisning i densamma bör meddelas samt hur i sådant fall dylik undervisning lämpligen bör anordnas.

Motionärerna, vilkas framställning av vederbörande tillfälliga utskott avstyrkts, framhålla det faktum, att den homöopatiska läkemetoden under de senaste åren vunnit en vidsträckt utbredning bland olika samhällsklasser. Emellertid har detta oftast skett bakom läkarnas rygg, då dessa i regel intagit en icke blott ogillande, utan stundom rent av fientlig hållning mot densamma. Denna avvisande hållning har bl. a. tagit sig uttryck i de utlåtanden, som de medicinska fakulteterna i Uppsala och Lund samt Karolinska institutet i Stockholm för någon tid sedan avgåvo i anledning av Svenska homöopatsamfundets anhållan, att utredning måtte verkställas angående behovet och lämpligheten av att anordna undervisning i den homöopatiska läkemetoden.

Motionärerna förmena emellertid, att åtskilligt talar för denna metods existensberättigande och hänvisa därvidlag bl. a. till en till riksdagens ledamöter för kort tid sedan utsänd uppsats. De vilja dock inte gå i god för att de angivna vittnesbörden äro med verkliga förhållanden överensstämmande. Men de vilja ha klarhet i frågan. Människokärlekens bud och omtanke för samhället synas dem kräva, att riksdagen med bortseende från alla teoretiska spekulationer, men med blicken fäst på de praktiska resultaten, söker tillmötesgå allmänhetens önskan och behov att på grund av den på, senare tiden så skarpa striden mellan allopatier och homöopater få klarhet i frågan om den ena metodens värde i jämförelse med d. andra.

* * *

Samma uppfattningssätt präglar följande artikel, som insänts till Aftonbladet med begäran om dess införande. I dagspressen har varit synlig en notis om huru en 11-årig flicka, Karin Linnea Molin, avlidit på grund av, som det synes, för stark bedövning i och för en operation i näsan, flickan vaknade efter operationen, kunde tala med sin moder, heter det, insomnade åter och vaknade aldrig mer.

Det är icke första gången något sådant händer. Många äro de, som intyga, att fall av dylik art inträffa oftare än man tror. Misstag och felbehandling förekomma bland utövarna av all slags läkekonst, men i dessa dagar ser det ut, som om den allopatiska läkarekåren ville med riksdagens hjälp tillskansa sig *monopol* på konsten att bota sjuka. Man kan verkligen göra sig den frågan: "Är detta riktigt?" Viika garantier hava vi, att vår hälsa blir bäst omhändertagen av den allopatiska skolans målsmän? Vilka åtgärder har landets högsta myndighet i hälsovårdsfrågor föreslagit för att rädda de arsenikförgiftade i gamla riksdagshusets lokaler? Man behövd

blott stryka fernissa över oljefärgen på väggarna. Så lydde medicinalstyrelsens utlåtande. Ett av de olyckliga offren för arsenikförgiftningen har i dessa dagar tagit sitt liv, ett annat har mist förståndet ljus.

Det är en för medicinalstyrelsen "olöslig gåta", huru så många människor kunnat bliva arsenikförgiftade i ovannämnda lokaler. För t. e. homöopatien är gåtan visst icke olöslig. Homöopaterna veta fullväl, vilken kraftig verkan även de små doserna kunna ha på den mänskliga organismen.

Vad beträffar operationer i näsan, så finns det ofantligt många bevis på, att patienter, som av allopatiska läkare blifvit dömda till dylika operationer, blifvit fullkomligt återställda blott genom homöopatiska läkemedel. De hava ej behövt att utsätta sig för de risker, som operationer medföra.

Men ändå fordra de allopatiska läkarna, att all annan behandlingsmetod än deras egen skall absolut förkastas och dess tillämpning beläggas med straff. De stora skaror av vårt lands invånare, som prövat andra läkemetoder än den allopatiska och funnit sig väl av dem, komma aldrig att låta *tvunga* sig tillbaka till allopatisk behandling, till val mellan giftmedicinen med dess skadliga biverkningar och operationer med deras stora risker. Icke skulle väl majoriteten i vår riksdag gå med på en dylik tvångslag. Skulle försök i den vägen göras, skulle följden blott bliva lagbrott eller kringgående av lagen, och man skulle genom kraftiga opinionsyttringar giva sitt missnöje tillkänna.

En utredning, innan lag stiftas, av hur det förhåller sig med de av allopaterna ej begagnade läkemetoderna, till vilka hundratusentals medborgare i vårt land fattat förtroende, vore väl, tycker man, en naturlig åtgärd. En *utredning* borde väl ej fruktas av någon part. Skulle metodernas mindervärdighet ådagaläggas, ja då finns skäl för en tvångslagstiftning -- ej förr. Emellertid borde väl ej det avgörande ordet i denna fråga fällas av de läkare, som ej prövat metoderna.

Homöopat.

Slutord.

För att läsaren av dessa tidningsurklipp bör få ett bättre omdöme om homöopatiens ställning i utlandet, närslutas nedanstående upplysningar; med denna frågan: Tror Ni att allmänheten och allmänhetens opinion, uttryckt genom respektive länders myndigheter, skulle under hundra år tolererat homöopatien i den utsträckning statistiken utvisar, om den vore *endast* humbug, som herrar allopatier i Sverige låta påskina. Vi få jämt höra sirene-sången om, "vår utmärkta svenska läkarekår"; men jag tror dock, att svenska folket nu börjar undra på, om ett skrå's självberöm egentligen har så stort objektivt värde. Jag har därför i denna serie insatt två urklipp, för att visa, att *allt* icke är så utomordentligt fint, som detta

monopolistiska skrå låter förstå. Och skall jag senare offentliggöra en serie urklipp över dessa herrars många misstag. De äro så måna om, att offentliggöra ihopkokta fantasifall och dessa fall överföras på homöopatiens så kallade syndaregister. Jag önskar att allmänheten kunde förstå, att läkare och apotekare i Sverige, *ej* göra sina utfall mot homöopatiens, på grund av överbevisning om systemets ohållbarhet eller brister vid behandling av de sjuka, utan därför, att detta systems utövare äro konkurrenter, och vad värre är, farliga sådana. Deras motiv är att söka i människans mäst primitiva instinkt; självuppehållsedriften, och då de i denna anser sig hotad, vare sig nu att hotet ligger i begränsning av pekuniär vinst, eller auktoritetsmakt och anseende; finnes inga gränser för det nit, varmed där kämpas eller någon hänsyn vid valet av den metod, de använda. I denna strid, som icke är en strid av vetenskapsmän mot övertro och vidskepelse; utan ett skrå's monopolistiska maktinnehavare gentemot inkräktare på deras inbillade rättigheters område, därför äro inga medel, som kunna tjäna till att nedgöra dessa förhatliga motståndare, för simpla eller orimliga.

Här hyllas i rikaste mått jesuiternas välkända valspråk. "Ändamålet helgar medlen". Som ett exempel på, hur långt detta skrå vill gå, då det gäller att stoppa konkurrensen, vill jag anföra; att enligt Stockholms-Tidningen, Skånes N. V. Läkareförening hade ingått till medicinalstyrelsen med en motion (besluten på deras sanaste årsmöte) att icke allenast de, som utan att vara legitimerade svenska läkare, och likväl utövade läkarehjälp, samt togo betalning skulle dömas att plikta dryga penningesummor, utan även vilken person som hälst, som lämnat läkarehjälp, vare sig han gjort detta alldeles fritt eller icke. Det vill säga: En var, som utan vederlag tillåter sig hjälpa en sjuk vän, släk-

ting eller fattig, skall betraktas som en kvacksalvare, och för samhället farlig person, och som sådan ådömas att plikta. Om Ni mina läsare ha i Edert hem något läkande medel, och äga kunskaper, att använda det, till Edra barns, Edra släktingars eller vänners bästa, utan annat vederlag därför än tack, och utan annat motiv än kärlek och sympati; så vilja detta skrå's ledamöter, att Ni skall behandlas som en kvacksalvare och brottsling. Detta sista visar klarare än något annat de motiv, som inspirera dessa herrar allopaters. Det visar, att då de tala om allmänhetens välfärd, och sina egna osjälviska bevekelsegrunder så tala de såsom hycklare och söka föra regeringen och folket bakom ljuset.

Jag vill nu sluta denna lilla broschyr med några ord av den berömde engelske författaren Bernhard Shaw. I sitt förord till "Doktors Dilemma", säger han: "Återigen hör jag stämmor, som indignerat uttala gamla fraser, om en ädel professions höga karaktär, och dess medlemmars samveten. Jag måste svara, att den medicinska professionen alls icke har någon hög karaktär; den har i stället en dålig sådan.

Jag vet icke en enda rättänkande och upplyst person, som icke känner sig på det sorgligaste berörd vid tanken på de upprörande grymheter, som dessa läkare göra sig skyldiga till vid sökandet efter kunskap och vetande. Och rättfärdiggöra de sig själva medelst argument, som lika gärna skulle kunna rättfärdiggöra nedbrännaren av en stor stad, vid prov av en patenterad eldsläckningsapparat; och sedan försöker lugna den upprörda allmänheten med de mäst förbluffande lögner.

Monopolinnehavare äro monopolinnehavare världen rundt och därför även i Sverige. Mätte Sveriges folk förstå detta och rätt bedöma dessa herrar allopaters göranden och låtanden i överensstämmande härmed.

